

Bijlage 1 Protocol hulp bij het huishouden

Inhoudsopgave

1. Inleiding	pag. 2
2. Uitgangspunten voor Hulp bij het Huishouden	pag. 2
2.1 Beperkingen in het voeren van het huishouden	pag. 2
2.2 De leefeenheid is primair zelf verantwoordelijk	pag. 3
2.3 Huishoudelijke taken	pag. 3
2.4 Aantoonbare beperkingen / revalidatie	pag. 4
2.5 Planbare zorg	pag. 4
3. Algemene-, algemeen gebruikelijke-, en voorliggende voorzieningen	pag. 4
3.1 Algemene voorzieningen	pag. 5
3.2 Algemeen gebruikelijke voorzieningen / inzet (technische) hulpmiddelen	pag. 5
3.3 Voorliggende voorzieningen	pag. 6
3.4 Particuliere huishoudelijke hulp	pag. 7
3.5 Maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo	pag. 7
3.5.1 Categorie 1: Huishoudelijke werkzaamheden (HH1)	pag. 8
3.5.2 Categorie 2: Organisatie van het huishouden (HH2)	pag. 8
3.5.3 Categorie 3: Hulp bij ontregelde huishouding (HH3)	pag. 8
4. Gebruikelijke hulp	pag. 8
4.1 Uitzonderingen voor gebruikelijke hulp	pag. 9
4.2 Zorgplicht voor gezonde kinderen	pag. 11
4.3 Bijdrage van kinderen aan het huishouden	pag. 12
4.4 Uitzonderingen bij bijzondere typen leefsituaties	pag. 13
5. Normering huishoudelijke taken	pag. 14
Bijlage A: Omschrijving gemiddelde cliëntsituatie	pag. 16
Bijlage B: Activiteiten en frequenties schoon en leefbaar huis	pag. 17

1. Inleiding

Op 1 januari 2015 is de Wmo2015 ingegaan. Dit is het moment geweest dat veel gemeenten hun indicatiebeleid ten aanzien van de Wmo hebben aangepast. Dit heeft in den lande tot een aantal rechtszaken geleid. De Centrale Raad van Beroep heeft op 18 mei 2016 drie richtinggevende uitspraken gedaan over huishoudelijke hulp onder de nieuwe Wmo2015. Een belangrijk punt uit die uitspraken is dat als de gemeente een andere richtlijn dan de CIZ-richtlijn hanteert, de door de gemeente gehanteerde normtijden voor een schoon en leefbaar huis moeten berusten op objectief en onafhankelijk onderzoek.

Om die reden heeft ISD de Kempen¹ bureau HHM gevraagd om een onafhankelijk en objectief onderzoek uit te voeren naar het te hanteren indicatieprotocol voor de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden (in de vorm van zorg in natura of een persoonsgebonden budget). Bureau HHM heeft in samenwerking met KPMG Plexus al meerdere objectieve en onafhankelijke onderzoeken uitgevoerd naar het beleid en de bijbehorende normeringen van de hulp bij het huishouden. In die onderzoeken is gebruik gemaakt van experts, tijdmetingen bij huishoudelijke hulpen, en interviews met cliënten. Met behulp van de uitkomsten van die onderzoeken heeft HHM de normeringen, die voor de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden uniform zijn ontwikkeld, getoetst.

Uit het onderzoek is gebleken dat de in de Kempen gehanteerde normtijden op onderdelen afwijken van de getoetste normtijden van HHM. In de Kempen wordt echter veel waarde gehecht aan een onderbouwd normenkader voor hulp bij het huishouden. De Kempengemeenten hebben daarom besloten om de adviezen van Bureau HHM over te nemen in het protocol hulp bij het huishouden, zodat de tijdnormen in de Kempen voldoen aan de wettelijke vereisten, en voor eenieder inzichtelijk is hoe de omvang van de indicatie tot stand is gekomen.

2. Uitgangspunten voor hulp bij het huishouden

2.1 Beperkingen in het voeren van het huishouden

Als er beperkingen zijn bij het voeren van een huishouden of wanneer er sprake is van een (dreigend) disfunctioneren van het huishouden, kan hulp bij het huishouden als maatwerkvoorziening worden ingezet. Dit kan gedeeltelijke of volledige overname zijn van huishoudelijke taken. Indien van toepassing, kan dit ook de verzorging van gezonde, jonge gezinsleden bij uitval van ouders en/of verzorgers zijn.

Oorzaken van het (dreigende) disfunctioneren zijn een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap of een psychosociaal probleem.

Het doel van hulp bij het huishouden kan zijn het schoonhouden van het huis en/of het verrichten van de dagelijks voorkomende huishoudelijke activiteiten, maar ook ondersteunen bij het organiseren van het huishouden.

Resultaat is dat de cliënt en zijn eventuele gezinsleden beschikken over een schoon en leefbaar huis.

¹ ISD de Kempen is per 1 juli 2019 opgevolgd door afdeling Maatschappelijke Dienstverlening van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten

2.2 De leefeenheid is primair zelf verantwoordelijk

Indien tot de leefeenheid, waarvan de cliënt deel van uitmaakt, één of meer huisgenoten behoren die beschikbaar en in staat zijn om het huishoudelijk werk te verrichten/over te nemen, komt men niet in aanmerking voor hulp bij het huishouden. Wij spreken dan van 'gebruikelijke hulp' (voor verdere uitwerking zie hoofdstuk 4).

Onder huisgenoot wordt verstaan 'een persoon die- ofwel op basis van een familieband, ofwel op basis van een bewuste keuze- één huishouden vormt/samen een gemeenschappelijke woning bewoont met de persoon die beperkingen ondervindt'.

Onder een leefeenheid wordt verstaan 'alle bewoners die een gemeenschappelijke woning bewonen met als doel een duurzaam huishouden te voeren'.

Onder duurzaam huishouden wordt verstaan 'alle huisgenoten met een gezamenlijke huisvesting, die samen bijdragen in de kosten van de huishouding danwel het op een andere wijze in elkaars verzorging voorzien'.

2.3 Huishoudelijke taken

De verschillende onderdelen die vallen onder hulp bij het huishouden worden ingezet als er beperkingen bestaan bij het voeren van een huishouden of wanneer er sprake is van een (dreigend) disfunctioneren van het huishouden. Het doel van de hulp bij het huishouden kan zijn het schoonhouden van het huis en/of het verrichten van de dagelijks voorkomende huishoudelijke activiteiten. Maar ook het ondersteunen bij het organiseren van het huishouden. Resultaat is dat de cliënt en zijn eventuele gezinsleden beschikken over een schoon en leefbaar huis (lees: woonkamer, slaapkamer(s), keuken, sanitair, hal). De verschillende onderdelen betreffen:

- Boodschappen doen
- Maaltijden bereiden
- Licht huishoudelijk werk
- Zwaar huishoudelijk werk
- Was- en strijkverzorging
- Verzorging en/of tijdelijke opvang van kinderen
- Dagelijkse organisatie van het huishouden
- Advies, instructie en voorlichting

Onder het lichte huishoudelijke werk vallen de volgende activiteiten:

- Stof afnemen / raggen op oog- en handhoogte
- Opruimen
- Afwassen (handmatig of machine in- en uitruimen)

Onder het zware huishoudelijke werk vallen de volgende activiteiten:

- Stofzuigen en dweilen
- Ramen (binnenshuis) wassen en gordijnen wassen
- Bed verschonen (incl. matras draaien)
- Keuken schoonmaken
- Sanitair schoonmaken

In de gespreksrapportage en beschikking Wmo is opgenomen voor welke onderdelen/resultaten (huishoudelijke taken, was/strijk, boodschappen doen, etc.) de maatwerkvoorziening wordt verstrekt en wat de omvang/hogte van de indicatie is. De omvang van de indicatie is gebaseerd op de in hoofdstuk 5 van dit protocol vastgestelde tijdnormeringen per onderdeel.

In de tabellen 1 t/m 8 van dit protocol (zie bijlage B) zijn voor alle verschillende onderdelen de betreffende activiteiten met de bijbehorende frequenties opgenomen zoals die uit het objectieve en onafhankelijke onderzoek van HHM zijn voortgevloeid.

2.4 Aantoonbare beperkingen / revalidatie

Om in aanmerking te komen voor een voorziening in het kader van de Wmo, dient er sprake te zijn van aantoonbare beperkingen op grond van een aandoening, beperking, handicap of probleem die het noodzakelijk maken de cliënt te compenseren ten aanzien van onder andere het voeren van het huishouden. Vaststelling van deze beperkingen vindt plaats op objectieve wijze en kan ondersteund worden door een medische beoordeling.

Wanneer bepaalde aandoeningen die de oorzaak vormen voor de huishoudelijke beperkingen naar de mening van de arts nog behandelmogelijkheden biedt, kan in de regel geen hulp bij het huishouden worden geïndiceerd. Het gaat hierbij dan met name om medisch moeilijk objectiveerbare beperkingen en beperkingen ten gevolge van psychische problematiek. Hulp bij het huishouden kan in een dergelijke situatie anti-revaliderend werken. Dit moet worden vastgesteld door een medisch adviseur.

Echter, hulp bij het huishouden kan wél ingezet worden ter ondersteuning van een behandeling en/of revalidatie. De duur van de indicatie zal afhankelijk zijn van de duur van het behandel- of revalidatietraject.

2.5 Planbare zorg

Indien zorg vooraf planbaar is (bijv. wanneer de operatiedatum tijdig bekend is) en de hulp is ≤ 6 weken noodzakelijk, bestaat er geen indicatie voor hulp bij het huishouden. De aanvrager heeft voldoende tijd gehad om zelf tot een oplossing te komen voor de (tijdelijke) beperkingen in het voeren van het huishouden. Indien blijkt dat aanvrager zelf geen hulp heeft kunnen vinden en kan aantonen welke mogelijkheden hij/zij heeft onderzocht, kan alsnog een (tijdelijke) indicatie voor hulp bij het huishouden worden afgegeven.

Er kan ook een indicatie voor hulp bij het huishouden worden afgegeven wanneer onverwacht hulp noodzakelijk is en de zorg niet te plannen was. Dit kan ook voor een periode van ≤ 6 weken zijn.

3. Algemene-, algemeen gebruikelijke-, en voorliggende voorzieningen

In eerste instantie zal worden bekeken of de cliënt eigen oplossingen kan inzetten om zijn/haar beperkingen te compenseren. Indien dit het geval is, is compensatie door middel van een maatwerkvoorziening i.k.v. de Wmo niet noodzakelijk. Voorbeelden van eigen oplossingen zijn:

- Gebruikelijke hulp: tijdens het huisbezoek wordt beoordeeld of eventuele huisgeno(o)t(en) in staat is/zijn om het huishouden geheel/gedeeltelijk over te nemen (zie hoofdstuk 4).
- Mantelzorg: de eventuele mogelijkheid van inzet van kinderen, familie, kennissen, vrienden, buurtgenoten wordt tijdens het huisbezoek in kaart gebracht.
- Voorliggende veld: tijdens het huisbezoek wordt beoordeeld of er gebruik kan worden gemaakt van algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen en/of voorliggende voorzieningen.

Oplossingen uit het voorliggende veld zijn per definitie geen maatwerkvoorzieningen en de Wmo-regels rond eigen bijdragen/eigen aandeel gelden niet.

Een oplossing/voorziening uit het voorliggende veld moet:

- daadwerkelijk beschikbaar zijn;
- door belanghebbende financieel gedragen kunnen worden;
- adequate compensatie bieden

Als dit niet het geval is, dan is er geen sprake van een algemene, algemeen gebruikelijke of voorliggende voorziening.

Niet relevant is of men gebruik wilt maken van een dergelijke oplossing. Het is in principe ook niet relevant welke kosten hieraan verbonden zijn, tenzij sprake zou kunnen zijn van een zogenaamd extreem laag inkomen dat door kosten (o.a. van voorliggende voorziening(en)) die zijn ontstaan uit ziekte of het probleem onder de bijstandsnorm uitkomt of dreigt uit te komen.

In sommige situaties kan zo nodig verwezen worden naar en/of overleg gepleegd worden met afdelingen die uitvoering geven aan de Participatiewet of Bijzondere Bijstand.

Het voorliggende veld kan worden onderverdeeld in diverse categorieën, die in de paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 verder worden toegelicht.

3.1 Algemene voorzieningen

Dergelijke voorzieningen zijn niet speciaal bedoeld voor mensen met een handicap, zodat de voorziening ook op grote schaal door niet-gehandicapten kan worden gebruikt. Te denken valt aan (niet limitatief):

- sociale alarmering;
- huiskamers wijksteunpunten;
- buurtteam;
- boodschappen bezorgservice of boodschappenbus;
- maaltijd bezorgservice;
- eetcafé in zorgcentra;
- glazenwasser;
- hondenuitlaatservice;
- kinderopvang in al zijn verschijningsvormen (bijv. crèche, kinderdagverblijf, overblijven op school);
- voor- en naschoolse opvang;
- schoonmaken/onderhouden van algemene ruimtes bij een huurwoning;
- onafhankelijke cliëntondersteuning;
- algemeen maatschappelijk werk.

3.2 Algemeen gebruikelijke voorzieningen / inzet (technische) hulpmiddelen

Een algemeen gebruikelijke voorziening is een voorziening waarover de aanvrager, gezien zijn individuele situatie, ook zonder zijn handicap of beperking, zou kunnen beschikken.

Een dergelijke voorziening moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- is niet speciaal bedoeld voor mensen met een handicap, zodat de voorziening ook op grote schaal door niet-gehandicapten wordt gebruikt, en
- is gewoon in een normale winkel te koop en niet speciaal in revalidatie-vakhandel of soortgelijke winkels, en
- is qua prijs niet (aanzienlijk) duurder dan vergelijkbare producten met hetzelfde doel, en
- moet aangeschaft kunnen worden door iemand op het minimumniveau.

Wat in een concrete situatie als algemeen gebruikelijk te beschouwen is, hangt af van de geldende maatschappelijke normen van het moment van de aanvraag.

De Centrale Raad heeft aangegeven dat als het gaat om vervanging van een voorziening die (nog lang) niet afgeschreven is én als het gaat om een persoon die een inkomen heeft dat door onvermijdbare kosten op grond van de handicap onder de bijstandsnorm komt, wellicht een uitzondering op dit principe gemaakt moet worden.

Onder algemeen gebruikelijke (technische) hulpmiddelen wordt onder andere gezien:

- (af)wasmachine;
- wasdroger;
- kreukvrije kleding;
- verhoging voor een wasmachine;
- menghendelkraan;
- stofzuiger / kruimelzuiger;
- swiffer;
- duster;
- wringer, etc.

Deze hulpmiddelen dienen uit oogpunt van een verantwoorde werkomstandigheden aanwezig te zijn voor de medewerker van de zorgaanbieder.

Er kan geen indicatie voor een maatwerkvoorziening 'hulp bij het huishouden' afgegeven worden als de belemmeringen die de cliënt ervaart ten aanzien van zijn huishouden, opgelost kunnen worden met een (tweede) (technisch) hulpmiddel(en).

Daarnaast kunnen ook woonvoorzieningen zoals keukenaanpassingen, de aanschaf en het plaatsen van een verhoging voor een wasmachine of wasdroger of woningsanering voor een oplossing of vermindering van het ervaren problemen in het huishouden zorgen.

Als een (technisch) hulpmiddel niet aanwezig is of gerealiseerd kan worden, maar wel een adequate oplossing biedt of een belangrijke bijdrage aan een oplossing / vermindering van de belemmeringen, gaat dit voor op het inzetten van hulp bij het huishouden. Hierbij kan geen rekening gehouden worden met persoonlijke opvattingen over de inzet van hulpmiddelen.

Als een cliënt aangeeft niet over de financiële middelen te beschikken voor aanschaf van (technische) hulpmiddelen, dan kan in sommige situaties zo nodig verwezen worden naar en/of overleg gepleegd worden met andere gemeentelijke afdelingen.

Ook kunnen sommige hulpmiddelen gefinancierd zijn/worden uit een andere betalingsregeling gericht op of aangepast aan de handicap van de burger (via de zorgverzekering of het UWV).

3.3 Voorliggende voorzieningen

De Wmo 2015 kent geen apart artikel op basis waarvan een voorziening kan worden afgewezen in geval een cliënt aanspraak kan maken op een voorziening op grond van een andere wet (een zogenaamde voorliggende voorziening). De Wmo 2015 heeft daarentegen middels artikel 2.3.5 lid 5 bepaald dat de maatwerkvoorziening, voor zover daartoe aanleiding bestaat, wordt afgestemd op andere wetten. Dit betekent echter niet dat het college alsnog een maatwerkvoorziening moet verstrekken indien er voor de problematiek van cliënt aanspraak bestaat op een voorziening op grond van een andere wet. Ook onder de Wmo 2015 geldt dat wanneer iemand aanspraak kan maken op een voorziening op grond van een andere regeling, het college in het kader van de eigen

kracht geen voorziening op grond van de Wmo hoeft te verstrekken. Het uitgangspunt is dan namelijk dat de cliënt op eigen kracht het probleem op kan lossen, namelijk door zijn aanspraak op grond van de andere regeling tot gelding te brengen.

De rol van het college is dan de cliënt te verwijzen naar deze andere regeling en de cliënt kan daarbij eventueel gesteund worden door (onafhankelijke) cliëntondersteuning.

Ook als de cliënt de vergoeding vanuit de voorliggende voorziening niet voldoende vindt, bestaat geen aanspraak op Wmo. Dan is het aan de cliënt om bezwaar te maken bij de instantie waar de voorziening van wordt ontvangen.

De afbakening met de Wet langdurige zorg (Wlz) is met artikel 2.3.5 lid 6 Wmo 2015 overigens wel expliciet geregeld. In geval er sprake is van een cliënt die een Wlz-verblijfsindicatie heeft, hoeft de gemeente geen maatwerkvoorziening voor hulp bij huishouden te verstrekken.

Andere voorbeelden van voorliggende voorzieningen zijn:

- Wet op primair onderwijs;
- Wet op voortgezet onderwijs;
- Zorgverzekeringswet (Zvw);
- Jeugdwet;
- Participatiewet;
- Wet Inkomen en Arbeid (WIA);
- de Wet op Kinderopvang.

3.4 Particuliere huishoudelijke hulp

In de huidige tijd hebben veel mensen een particuliere huishoudelijke hulp. Dit wordt ingegeven door een veelvoud aan factoren, denk bijvoorbeeld aan tweeverdieners. De Wmo 2015 gaat in eerste instantie uit van de eigen verantwoordelijkheid en de eigen kracht van iedereen. Indien een persoon zijn probleem oplost/reeds opgelost heeft met een particuliere hulp, dan wordt geen maatwerkvoorziening vanuit de Wmo verstrekt.

Indien een cliënt reeds een particuliere hulp heeft, maar extra hulp wenst (vanuit de Wmo), dan dient de bruto zorgbehoefte van de cliënt worden bepaald in uren en minuten. Daarvan wordt de hoeveelheid uren particuliere hulp afgetrokken. Voor het aantal overblijvende uren kan een maatwerkvoorziening voor hulp bij het huishouden worden afgegeven.

Indien de particuliere hulp stopt (om welke reden dan ook) en de hulpvraag blijft bestaan, dan kan, indien de aanvrager daar de voorkeur aan geeft, alsnog een beroep gedaan worden op de Wmo.

3.5 Maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo

Indien tijdens de beoordeling is vastgesteld dat:

- bij de cliënt sprake is van aantoonbare beperkingen op grond van een aandoening, beperking, handicap of probleem die het noodzakelijk maken om hem/haar te compenseren ten aanzien van onder andere het voeren van het huishouden en;
- de cliënt geen of maar deels eigen oplossingen kan inzetten en;
- de cliënt niet of gedeeltelijk gebruik kan maken van aanwezige algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen en/of voorliggende voorzieningen;

kan een maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo (in de vorm van hulp bij het huishouden) ingezet worden. De omvang van de hulp bij het huishouden wordt bepaald door de noodzakelijk over te nemen huishoudelijke werkzaamheden en de bijbehorende normtijden welke zijn vastgelegd in hoofdstuk 5.

Afhankelijk van welke werkzaamheden er uitgevoerd moeten worden, wordt bepaald welke categorie van hulp bij het huishouden wordt ingezet. Er zijn drie categorieën van hulp bij het huishouden die hieronder worden toegelicht.

3.5.1 Categorie 1: Huishoudelijke werkzaamheden (HH1)

De uit te voeren werkzaamheden in deze categorie kunnen bestaan uit de volgende onderdelen:

- Licht poetswerk en zwaar huishoudelijk werk gerelateerd aan beperkingen, zoals het schoonmaken van woonruimte, slaapruijme, sanitair en keuken (dagelijks of wekelijks onderhoud);
- Wassen, strijken, vouwen en opruimen van kleding en linnengoed;
- Doen van boodschappen voor het dagelijkse leven;
- Maaltijdverzorging (voorbereiding van de maaltijd, serveren, tafel dekken, opruimen);
- Opmerkzaamheid ten aanzien van de situatie van de cliënt.

3.5.2 Categorie 2: Organisatie van het huishouden (HH2)

Bij Hulp bij het huishouden categorie 2 worden dezelfde werkzaamheden verwacht als bij categorie 1, echter aangevuld met onderstaande werkzaamheden:

- Zorgtaken voor inwonende kinderen overnemen;
- Anderen helpen bij het bereiden van maaltijden;
- Dagelijkse organisatie van het huishouden / regie voeren;
- Aanmoedigen en stimuleren;
- Observeren en signaleren.

3.5.3 Categorie 3: Hulp bij ontregelde huishouding (HH3)

Bij Hulp bij het huishouden categorie 3 worden dezelfde werkzaamheden verwacht als bij categorie 1 en categorie 2, echter aangevuld met onderstaande werkzaamheden:

- Psychosociale begeleiding;
- Advies, instructie, voorlichting, gericht op het huishouden;
- Aanmoedigen, motiveren, aansturen en instrueren van de cliënt om huishoudelijke taken zoveel mogelijk zelf uit te voeren.

4. Gebruikelijke hulp

Gebruikelijke hulp is de normale, dagelijkse zorg die huisgenoten, partners of ouders en inwonende kinderen (> 18 jaar) geacht worden elkaar onderling te bieden, omdat ze als leefeenheid gemeenschappelijk een woning bewonen en op die grond een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van het huishouden. Gebruikelijke hulp is ook alleen aan de orde als er een leefeenheid is die gemeenschappelijk een woning bewoont. Uitwonende kinderen vallen hier dus buiten.

Het principe van gebruikelijke hulp heeft een verplichtend karakter en hierbij wordt geen onderscheid gemaakt op basis van sekse, religie, cultuur, gezinssamenstelling, de wijze van

inkomensverwerving, drukke werkzaamheden, lange werkweken of persoonlijke opvattingen over het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden. Indien tijdens de beoordeling van de aanvraag blijkt dat een huisgenoot de huishoudelijke taken deels of geheel kan uitvoeren/overnemen, dan komt de cliënt niet of slechts gedeeltelijk in aanmerking voor hulp bij het huishouden.

Is sprake van een latrelatie, dan zal de gemeente nagaan of en in hoeverre de partner bij kan dragen aan het huishouden op grond van zijn mantelzorgrelatie.

Niet gewend zijn of vaardigheden missen

Redenen als 'niet gewend zijn om' of 'geen huishoudelijk werk willen en/of kunnen verrichten' leiden niet tot een aanspraak op huishoudelijke hulp. In die situaties kan een tijdelijke indicatie worden afgegeven voor het aanleren van huishoudelijke taken. De taak wordt dan niet overgenomen maar via instructies aangeleerd/gestuurd. Ook studie en werkzaamheden vormen in principe geen reden om van gebruikelijke hulp af te zien. Immers, iedereen die werkt/studeert zal naast zijn werk/studie het huishouden moeten doen of hier eigen oplossingen voor moeten zoeken (bijv. inhuren particuliere hulp) zonder hiervoor een beroep te doen op de Wmo.

4.1 Uitzonderingen voor gebruikelijke hulp

In een aantal situaties waarbij er sprake is van een duurzaam huishouden mag wel worden afgeweken van het principe van 'gebruikelijke hulp':

Medisch geobjectiveerde aandoening

Als uit objectief onderzoek blijkt dat een huisgenoot aantoonbare beperkingen heeft op grond van een aandoening, beperking, handicap of probleem, waardoor redelijkerwijs de taken niet overgenomen kunnen worden, is 'gebruikelijke hulp' niet van toepassing.

Symptomen die zouden kunnen wijzen op overbelasting

Overbelasting kan worden veroorzaakt door een combinatie van symptomen van lichamelijke en/of psychische aard en wordt bepaald door in- en uitwendige factoren.

Met andere woorden; in exact dezelfde situatie zal de ene huisgenoot wel overbelast kunnen raken, terwijl een andere huisgenoot hier geen of minder last van heeft.

Het is daarom van belang zorgvuldig onderzoek te doen naar de verhouding tussen draagkracht (belastbaarheid) en draaglast (belasting) en symptomen die kunnen wijzen op overbelasting.

Wanneer dreigende overbelasting wordt veroorzaakt door een combinatie van werk, gebruikelijke hulp en andere activiteiten dan werk en huishouden, gaan werk en gebruikelijke hulp voor.

In veel gevallen wordt een medisch adviseur daarbij ingeschakeld ter beoordeling.

In principe zal overname van huishoudelijke taken voor een korte duur zijn, te denken valt aan 3-6 maanden. In deze periode wordt de leefeenheid de gelegenheid gegeven de onderlinge taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen.

(Dreigende) overbelasting door het verlenen van persoonlijke/verpleegkundige zorg

Uit jurisprudentie blijkt dat in situaties waar sprake is van (dreigende) overbelasting als gevolg van het verlenen van persoonlijke en/of verpleegkundige zorg de aanvraag voor huishoudelijke hulp niet per definitie afgewezen kan worden.

Als een huisgenoot aangeeft dat er sprake is van (dreigende) overbelasting door de combinatie van (huishoudelijk) werk én de verzorging van een zieke huisgenoot, dienen deze klachten te worden geobjectiveerd. Het oordeel van een arts is hierbij noodzakelijk naast het horen van de huisgenoot. Daarbij dienen onderstaande zaken onderzocht te worden:

- aard en intensiteit van de verleende zorg, tezamen met de medische problematiek van de cliënt;
- is er sprake van onplanbare zorg?
- worden meer uren persoonlijke/verpleegkundige zorg geleverd dan geïndiceerd (bieden van mantelzorg)?
- heeft huisgenoot mogelijk een (deel van) betaalbare baan opgezegd om persoonlijke/verpleegkundige zorg te verlenen?
- verhouding draaglast en draagkracht.

(Dreigende) overbelasting bij korte levensverwachting

In terminale situaties is overleg met de huisgenoten over wat draagbaar is zeer belangrijk. In deze situaties mag er soepeler worden omgegaan met het principe „gebruikelijke hulp“.

Is de levensverwachting van de burger minder dan 3 maanden, wat door de behandelend arts dient te worden bevestigd, vindt een soepelere beoordeling van gebruikelijke hulp plaats.

(Dreigende) overbelasting na overlijden ouder

Indien een cliënt aangeeft overbelast te zijn door de combinatie van werk en de verzorging van de inwonende kinderen vanwege het plotseling overlijden van de andere (inwonende) ouder, kan kortdurend huishoudelijke taken worden overgenomen.

Te denken valt aan een periode van 3-6 maanden zodat de leefeenheid de gelegenheid gegeven wordt de taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen of om andere (structurele) oplossingen te zoeken.

Voorkomen van crisis en ontwrichting bij verzorging en opvang van gezonde kinderen

Indien opvang van gezonde kinderen noodzakelijk is, heeft de inzet van voorliggende voorzieningen en/of mantelzorg een verplichtend karakter. Gebruik van voorliggende voorzieningen zoals voor- en naschoolse opvang, gastouderopvang, kinderopvang en crèche etc. is gangbaar tot en met 5 dagen per week.

Als deze niet beschikbaar zijn, niet adequaat zijn, niet financieel gedragen kunnen worden of uitgeput zijn, is inzet van hulp voor oppas en opvang van kinderen voor een korte periode mogelijk (niet structureel).

Te denken valt aan een periode van 3-6 maanden, zodat de ouder(s) de gelegenheid krijgt een eigen (structurele) oplossing te vinden.

Ook hulp bij de verzorging van kinderen kan voor een periode van 3-6 maanden onder de noemer hulp bij het huishouden worden toegekend, zodat de ouder(s) de gelegenheid krijgt om hiervoor een eigen (structurele) oplossing te vinden.

Mate van leerbaarheid

Als van een huisgenoot, ongeacht leeftijd, in redelijkheid niet (meer) kan worden verondersteld dat een (deel van een) nieuwe huishoudelijke taak nog is te trainen en aan te leren, kan dit leiden tot een indicatie voor (gedeeltelijke) overname van een of meer huishoudelijke taken die anders tot de „gebruikelijke hulp“ zouden worden gerekend. Taken die wel nog te trainbaar zijn, dienen aangeleerd te worden.

Fysieke afwezigheid in verband met werk

Bij het bepalen van de beschikbaarheid van gebruikelijke hulp, houdt het college geen rekening met drukke werkzaamheden, lange werkweken of veel reistijd.

In het algemeen houdt het college alleen rekening met personen die vanwege hun werkzaamheden langdurig van huis zijn. Dit is bijvoorbeeld het geval bij internationaal vrachtwagenchauffeurs, medewerkers in de off-shore of mariniers. Het gaat namelijk te ver deze mensen te dwingen een andere baan of functie te zoeken. De afwezigheid dient echter wel te voldoen aan de volgende kenmerken:

- het is inherent aan het werk;
- heeft een verplichtend karakter;
- en is voor een aaneengesloten periode van tenminste 7 etmalen.

Indien iemands situatie voldoet aan bovenstaande kenmerken, is er in de periode van 7 etmalen of meer sprake van een eenpersoonshuishouden en kan geen gebruikelijke hulp worden geleverd. N.B. Jurisprudentie is genuanceerder en gaat niet per definitie uit van de zeven etmalen. De CRvB noemt dat hierdoor ten onrechte wordt voorbij gegaan aan de vraag of de huisgenoot feitelijk kan voorzien in het verlenen van deze zorg. In de periode van afwezigheid is de huisgenoot niet in staat gebruikelijke hulp te leveren. Hierbij dient altijd de individuele situatie nauwkeurig onderzocht te worden.

In de berekening van de omvang van de hulp dient deze huisgenoot niet te worden meegerekend.

4.2 Zorgplicht voor gezonde kinderen

Ouders hebben een zorgplicht voor hun kinderen. Zij dienen te zorgen voor de opvoeding van hun kinderen, het zorgen voor hun geestelijke en lichamelijke welzijn en het bevorderen van de ontwikkeling van hun persoonlijkheid als ook zorg bij kortdurende ziekte. Gebruikelijke hulp voor kinderen bevat in ieder geval de aanwezigheid van een verantwoordelijke ouder of derde persoon. De hoeveelheid zorg is afhankelijk van de leeftijd en ontwikkeling van het kind (zie de opsomming onder het kopje 'Zorgplicht voor gezonde kinderen').

Uitval van ouder(s) (bij echtscheiding)

Uitval van één ouder

Bij uitval van één van de ouders dient de andere ouder de zorg voor de kinderen over te nemen. Hierbij wordt van hen verwacht dat zij maximaal zoeken naar eigen oplossingen: zorgverlof, mantelzorg en andere voorliggende voorzieningen.

(Gedeeltelijke) uitval van beide ouders

Indien beide ouders (gedeeltelijk) uitvallen dient eerst worden nagegaan wat mantelzorgers of voorliggende en algemeen gebruikelijke voorzieningen (zoals voor- en naschoolse opvang, gastouderopvang, Zvw-zorg, Wlz-zorg, kinderopvang en crèche tot en met 5 dagen) kunnen opvangen. Als deze voorzieningen en/of mantelzorg niet beschikbaar zijn, niet adequaat zijn, niet financieel gedragen kunnen worden of uitgeput zijn, is inzet van hulp voor oppas, opvang en/of verzorging conform leeftijd en ontwikkeling van kinderen voor een korte periode mogelijk (bijv. in geval van overlijden of ernstig ziek worden van één van de ouders). Gedurende deze periode krijgen ouder(s) de gelegenheid om naar een eigen oplossing te zoeken of de taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen. Te denken valt aan een periode van 3-6 maanden.

Hetzelfde geldt voor uitval van de ouder in een één-oudergezin. Wanneer uitval naar verwachting meer dan 3 maanden gaat duren, moet naar een alternatieve oplossing buiten de Wmo worden gezocht.

Echtscheiding

De zorgplicht vervalt niet bij echtscheiding of beëindigen van de relatie.

Bij uitval van de verzorgende ouder moet onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheid van opvang van de kinderen door de niet thuiswonende ouder. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de eventueel door de rechtbank vastgelegde afspraken. Gedurende deze onderzoeksperiode, wanneer het kind bij de verzorgende -uitgevallen- ouder is, kan er een indicatie zijn voor opvang en/of verzorging.

Zorgplicht voor gezonde kinderen

Kinderen van 0 tot en met 4 jaar:

- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen;
- moeten volledig verzorgd worden; aan- en uitkleden, eten en wassen;
- zijn tot 4 jaar niet zindelijk;
- hebben begeleiding nodig bij hun sport/spel- en vrijetijdsbesteding, hebben dit niet in verenigingsverband;
- zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven.

Kinderen van 5 tot en met 11 jaar:

- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen;
- hebben toezicht nodig (en nog maar weinig hulp) bij hun persoonlijke verzorging;
- zijn overdag zindelijk en 's nachts merendeel ook;
- sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, gemiddeld 2x per week;
- hebben bij hun vrijetijdsbesteding alleen begeleiding nodig in het verkeer wanneer zij van en naar hun activiteiten gaan;
- hebben vanaf 5 jaar een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 25 uur per week.

Kinderen van 12 tot en met 17 jaar:

- hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen;
- kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden, kunnen vanaf 16 jaar dag en nacht alleen gelaten worden, kunnen vanaf 18 zelfstandig wonen;
- hebben geen hulp (en maar weinig toezicht) nodig bij hun persoonlijke verzorging;
- sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, onbekend aantal keer per week;
- hebben bij hun vrijetijdsbesteding geen begeleiding nodig in het verkeer;
- hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/opleiding.

4.3 Bijdrage van kinderen aan het huishouden

In geval de leefeenheid van de cliënt mede bestaat uit kinderen, dan wordt ervan uitgegaan dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd/ontwikkelingsfase en psychosociaal functioneren, een bijdrage kunnen leveren aan de huishoudelijke taken.

- Kinderen tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan de huishouding;
- Kinderen van 5 tot en met 12 jaar worden naar hun eigen mogelijkheden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden als opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, een boodschap doen, kleding in de wasmand doen;

- Kinderen van 13 tot en met 17 jaar kunnen opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, een boodschap doen, kleding in de wasmand doen, eigen kamer op orde houden, d.w.z. rommel opruimen, stofzuigen, bed verschonen;
- Huisgenoten van 18-23 jarige worden verondersteld een eenpersoonshuishouden te kunnen voeren. Het gaat hierbij om de volgende taken:
 - schoonhouden van sanitaire ruimte;
 - keuken en één kamer;
 - de was doen;
 - boodschappen doen;
 - maaltijd verzorgen;
 - afwassen en opruimen.Indien nodig kan opvang en/of opvang van jongere gezinsleden tot hun taken horen.
- Huisgenoten vanaf 23 jaar kunnen de huishoudelijke taken volledig overnemen (meerpersoonshuishouden voeren) wanneer de cliënt uitvalt.

4.4 Uitzonderingen bij bijzondere typen leefsituaties

Bij een aantal type leefsituaties wordt anders omgegaan met het begrip 'duurzaam huishouden', waardoor er mogelijk geen/beperkt sprake zal zijn van 'gebruikelijke hulp'.

Kamer huren bij cliënt

Als een cliënt een kamer verhuurt aan derden, wordt de huurder niet tot de leefeenheid gerekend. De huurder wordt in staat geacht de gehuurde ruimte(n) schoon te houden en een evenredige bijdrage te leveren aan de gezamenlijke ruimten.

Mochten er door de verhuurder afspraken zijn gemaakt over het schoonmaken van de gehuurde ruimte, kan de verantwoordelijkheid voor deze afspraken (mogelijk tegen betaling) niet afgewenteld worden op de Wmo op het moment de verhuurder niet meer in staat is deze afspraken zelf na te komen.

In de berekening van de omvang van de hulp bij het huishouden wordt het schoonmaken van de gehuurde ruimte(n) niet meegerekend.

Dit soort type bewoning moet door middel van kamercontract aangetoond kunnen worden. Tevens mag er aantoonbaar geen sprake zijn van het voeren van een gezamenlijke huishouding.

Een cliënt woont zelfstandig, met meerdere mensen in één huis, zonder hiermee een leefeenheid te vormen

Een cliënt woont zelfstandig, met meerdere mensen in één huis zonder hiermee een leefeenheid te vormen. Met andere woorden; de cliënt vormt geen duurzaam huishouden met de huisgenoten.

In dergelijke situaties heeft men in ieder geval wel een eigen woon/slaapkamer en de overige ruimten worden in meer of mindere mate gemeenschappelijk gebruikt.

In de berekening van de omvang van hulp, wordt het schoonmaken van de eigen woonruimte(n) en slechts een evenredig deel van de gemeenschappelijke ruimten meegerekend.

Leef- en woongemeenschappen

Een cliënt woont zelfstandig met meerdere mensen in één gebouw én vormt hiermee wel een leefeenheid. Met andere woorden; cliënt vormt een duurzaam huishouden met de huisgenoten. Vrijwel alle leefgemeenschappen kennen een of meer gezamenlijke bindende factoren, meestal met een religieuze of spirituele inhoud.

Een voorbeeld hiervan zijn kloostergemeenschappen waarbij er sprake is van een leefeenheid, maar de taakverdeling zich niet leent voor overname.

In die situaties kan een cliënt hulp krijgen voor het schoonmaken van de eigen kamer en een evenredig deel van het schoonmaken van de gemeenschappelijke ruimten die vallen binnen het niveau van de sociale woningbouw. Bibliotheken, gebedsruimtes etc. vallen buiten het niveau van de sociale woningbouw en behoren daardoor tot de eigen verantwoordelijkheid van de gemeenschap.

5. Normering huishoudelijke taken

Voor de hulp bij het huishouden zijn normtijden ontwikkeld waarin voor elke huishoudelijke activiteit een bepaald aantal minuten per week is vastgelegd. Van deze normtijden mag worden afgeweken, mits dit voldoende gemotiveerd wordt.

Jurisprudentie en normtijden

Uit de jurisprudentie blijkt dat het college, bij bepaling van het aantal uren per jaar/minuten per week hulp bij het huishouden in beginsel gebruik mag maken van de in het gemeentelijk beleid vastgelegde normtijden. Een belangrijk punt uit die uitspraken is dat als de gemeente een andere richtlijn dan de CIZ-richtlijn hanteert, de door de gemeente gehanteerde normtijden voor een schoon en leefbaar huis moeten berusten op objectief en onafhankelijk onderzoek.

GRSK/MD heeft om die reden aan bureau HHM gevraagd om een onafhankelijk en objectief onderzoek uit te voeren naar het gehanteerde indicatieprotocol hulp bij het huishouden. Bureau HHM heeft in samenwerking met KPMG Plexus al meerdere objectieve en onafhankelijke onderzoeken uitgevoerd naar het beleid en de bijbehorende normeringen van de hulp bij het huishouden. In die onderzoeken is gebruik gemaakt van experts, tijdmetingen bij huishoudelijke hulpen, en interviews met cliënten. Met behulp van de uitkomsten van die onderzoeken heeft HHM de uniforme normeringen in de Kempengemeenten getoetst. De in dit protocol gehanteerde normtijden sluiten 1-op-1 aan op de normtijden die HHM heeft vastgesteld (normenkader juni 2019).

Het college kan op grond van individuele omstandigheden tot een lagere of hogere indicatie komen.

Algemene uitgangspunten

In de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden worden standaard normtijden gehanteerd waarbij rekening wordt gehouden met de volgende punten:

- een huis is schoon en leefbaar indien het normaal bewoond en gebruikt kan worden en voldoet aan basale hygiëne-eisen. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen. Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.
- de cliënt moet gebruik kunnen maken van een schone woonkamer, slaapvertrekken, de keuken, sanitaire ruimtes en gang/trap.
- het gaat over de vertrekken in huis die daadwerkelijk frequent (dagelijks of in ieder geval meerdere keren per week) in gebruik zijn.
- het gaat om de binnenkant van het huis. Onderhoud van tuin, opruimen van een schuur, de stoep vegen, ramen zemen aan de buitenkant vallen hier dus niet onder.
- het gaat om een gemiddelde cliëntsituatie (zie bijlage A). Voor cliënten waarbij de gemiddelde situatie niet van toepassing is, kunnen invloedsfactoren worden meegewogen in vorm van 'meer inzet' of 'minder inzet'. Daarmee wordt voor iedere cliënt maatwerk gerealiseerd.

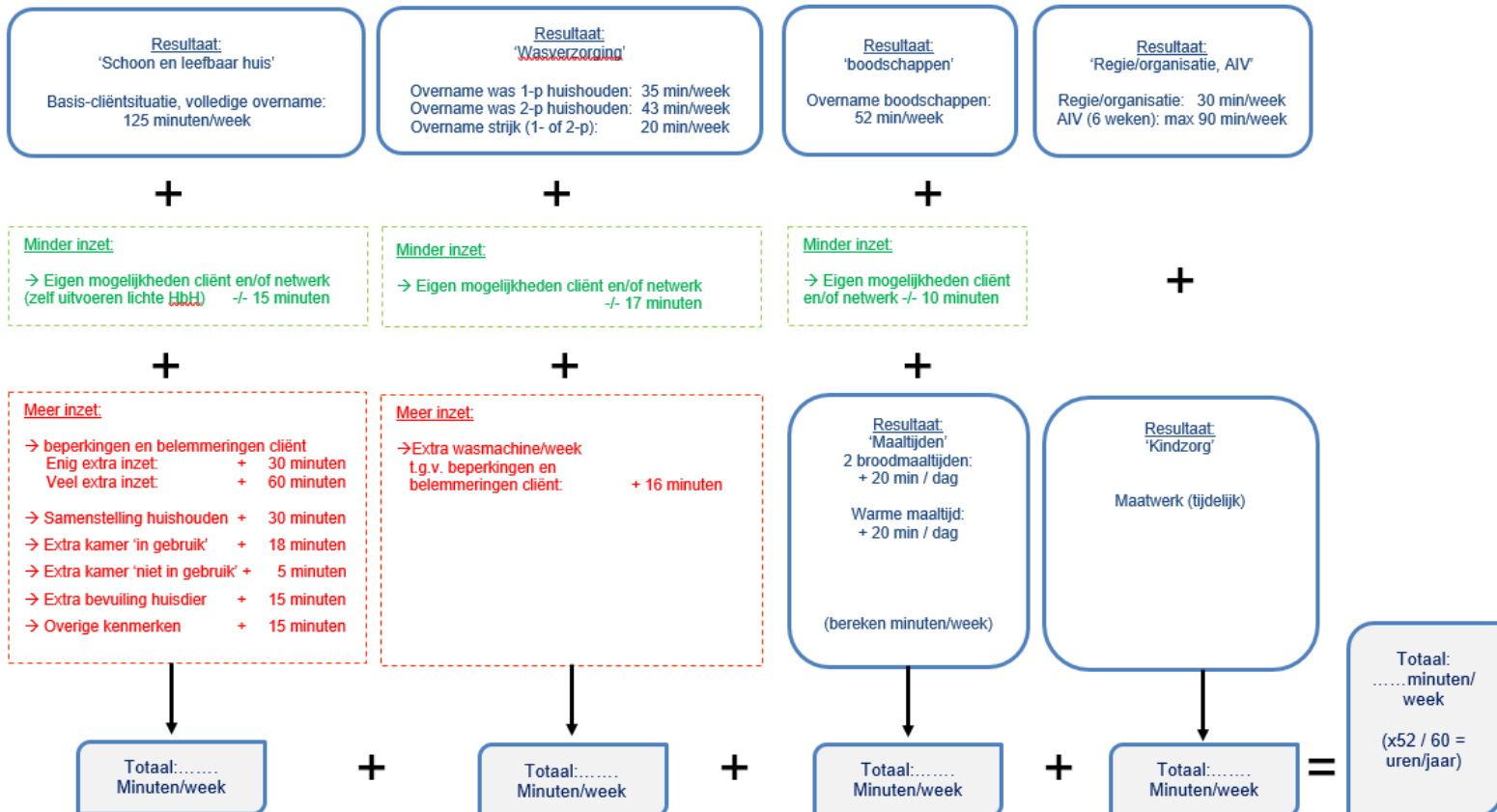
- wanneer cliënten als gevolg van hun (medische) beperkingen onvoldoende ondersteund worden door de basisvoorziening schoon huis, kan aanvullend maatwerk ingezet worden. Dit zijn bijvoorbeeld een hoger niveau van hygiëne of schoonhouden realiseren, het klaarzetten van maaltijden en beschikken over schone kleding.
- de professionele hulp verdeelt zelf de uit te voeren werkzaamheden en de beschikbaar gestelde minuten in de tijd, uiteraard in overleg met de cliënt. Zo worden uiteindelijk alle activiteiten met de overeengekomen frequentie uitgevoerd (dus ook de activiteiten die niet elke week hoeven worden uitgevoerd). In bijlage B is een overzicht opgenomen van de activiteiten en frequentie van uitvoering hiervan waarop het normenkader is gebaseerd.

Indirecte tijd

De indirecte tijd maakt standaard integraal onderdeel uit van de normtijden zoals genoemd bij de verschillende onderdelen hulp bij het huishouden. Het gaat dan om de tijd die de huishoudelijke hulp per bezoek nodig heeft voor aankomst en vertrek, het pakken en opruimen van schoonmaakspullen, administratie bij de cliënt en sociale interactie met de cliënt. Hierbij gaat het om de tijd dat de hulp in de woning van de cliënt aanwezig is, en niet om de reistijd.

Normenkader (HHM, juni 2019)

Normenkader Huishoudelijke hulp (in minuten per week)

Bijlage A Omschrijving gemiddelde cliëntsituatie

Gemiddelde cliëntsituatie:

- een huishouden met 1 of 2 volwassenen zonder thuiswonende kinderen;
- wonend in een zelfstandige huisvestingssituatie, gelijkvloers of met een trap;
- er zijn geen huisdieren aanwezig die extra inzet van ondersteuning vragen;
- de cliënt kan de woning dagelijks op orde houden (bijvoorbeeld aanrecht afnemen, algemeen opruimen) zodat deze gereed is voor de schoonmaak;
- de cliënt heeft geen mogelijkheden om zelf bij te dragen aan de activiteiten die moeten worden uitgevoerd;
- er is geen ondersteuning vanuit mantelzorgers, netwerk en vrijwilligers bij activiteiten die moeten worden uitgevoerd;
- er zijn geen beperkingen of belemmeringen aan de orde bij de cliënt die maken dat de woning extra vervuult of dat de woning extra schoon moet zijn;
- de woning heeft geen uitzonderlijke inrichting en is niet extra bewerkelijk of extra omvangrijk.

Bijlage B Activiteiten en frequentie

Tabel 1: Benodigde activiteiten voor een schoon en leefbaar huis

Schoon en leefbaar huis		Woonruimten				
		Woonkamer	Slaapkamer(s)	Keuken	Badkamer en toilet	Hal
Categorie schoonmaakactiviteiten	Afnemen nat en droog	<ul style="list-style-type: none"> Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurtichten Zitmeubels afnemen (droog/nat) Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurtichten Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurtichten Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurtichten Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurtichten Radiatoren reinigen
	Stofzuigen en dweilen	<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen 	<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen 	<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen 		<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen Trap stofzuigen (binnenshuis)
	Ramen en gordijnen	<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen.luxaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen 	<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen.luxaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen 	<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen.luxaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen 	<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen.luxaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen 	
	Bed verschonen		<ul style="list-style-type: none"> Bed verschonen Matras draaien 			
	Keuken schoonmaken			<ul style="list-style-type: none"> Keukenblok en -apparatuur (buitenzijde) incl. afwassen Afval opruimen Keukenkastjes (binnenzijde) Koelkast (binnenzijde) Oven/magnetron Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooid) Afzuigkap reinigen (binnenzijde) Bovenkant keukenkastjes Tegelwand (los van keukenblok) 		
	Sanitair schoonmaken				<ul style="list-style-type: none"> Badkamer schoonmaken (incl. stofzuigen en dweilen) Toilet schoonmaken Tegelwand badkamer afnemen 	
	Opruimen	<ul style="list-style-type: none"> Opruimen 	<ul style="list-style-type: none"> Opruimen 			

Tabel 2: Benodigde frequenties voor een schoon en leefbaar huis: basisactiviteiten

Ruimte	Basisactiviteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers) 	Stof afnemen hoog incl. luchtfilters	1 x per 2 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
Slaapkamer(s) 	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters	1 x per 6 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per 2 weken
	Bed verschonen of opmaken	1 x per 2 weken
Keuken 	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
	Keukenblok (buitenzijde) inclusief tegelwand, kookplaat, spoelbak, koelkast, eventuele tafel	1 x per week
	Keukenapparatuur (buitenzijde)	1 x per week
	Afval opruimen	1 x per week
	Afwassen	1x per week
Sanitair 	Badkamer schoonmaken (inclusief stofzuigen en dweilen)	1 x per week
	Toilet schoonmaken	1 x per week
Hal 	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters	1 x per week
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Trap stofzuigen (binnenshuis)	1 x per week
	Dweilen	1 x per week

Tabel 3: Benodigde frequenties voor een schoon en leefbaar huis: incidentele activiteiten

Ruimte	Incidentele activiteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers) 	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Zitmeubels afnemen (droog/nat)	1 x per 8 weken
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
Slaapkamer(s) 	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Matras draaien	2 x per jaar
Keuken 	Gordijnen wassen	2 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	3 x per jaar
	Keukenkastjes (binnenzijde)	2 x per jaar
	Koelkast (binnenzijde)	3 x per jaar
	Oven/magnetron (grondig schoonmaken)	4 x per jaar
	Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooid)	1 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - niet vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Bovenkant keukenkastjes	1 x per 6 weken
	Tegelwand (los van keukenblok)	2 x per jaar
Sanitair 	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Tegelwand badkamer afnemen	4 x per jaar
	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
Hal 	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar

Tabel 4: Wasverzorging, benodigde activiteiten en frequenties

Activiteit		Frequenties*
	Wasgoed sorteren	1x per week
	Behandelen van vlekken	5x per 2 weken (indien nodig)
	Was in de wasmachine stoppen (incl. wasmachine aanzetten)	5x per 2 weken
	Wasmachine leeghalen	5x per 2 weken
	Sorteren naar droger of waslijn	5x per 2 weken
	Was in de droger stoppen	5x per 2 weken
	Droger leeghalen	5x per 2 weken
	Was ophangen	5x per 2 weken
	Was afhalen	5x per 2 weken
	Was opvouwen	5x per 2 weken
	Was strijken	1x per week
	Was opbergen/opruimen	5x per 2 weken

*In een tweepersoonshuishouden wordt uitgegaan van een frequentie van 5x per 2 weken voor de was, in een eenpersoonshuishouden is dat 2x per week.

Tabel 5: Boodschappen, benodigde activiteiten en frequenties

Onderdeel	Activiteit	Frequentie
	Het opstellen van boodschappenlijst	1x per week
	Het doen van de boodschappen	1x per week
	Het opruimen van de boodschappen	1x per week

Tabel 6: Maaltijden, benodigde activiteiten en frequenties

Onderdeel	Activiteit	Frequentie
Maaltijden 	Broodmaaltijden: tafel dekken, eten en drinken klaarzetten (1 maaltijd op tafel, 1 maaltijd in de koelkast), afruimen, afwassen of vaatwasser inruimen/uitruimen	1x per dag*
	Opwarmen maaltijd: maaltijd opwarmen, tafel dekken, eten en drinken klaarzetten, afruimen, afwassen of vaatwasser in/uitruimen	1x per dag*

*Frequentie kan ook minder zijn als de cliënt hierin een deel van de week zelf of met behulp van het netwerk kan voorzien.

Tabel 7: Advies, instructie en voorlichting, benodigde activiteiten

Onderdeel	Activiteit	Tijdbesteding (min/week)
Advies, instructie en voorlichting 	Aanleren van activiteiten en samen uitvoeren van de activiteiten gericht op een schoon en leefbaar huis en de was-verzorging	60 min
	Aanleren van activiteiten en samen uitvoeren van activiteiten gericht op boodschappen en maaltijden	30 min

Tabel 8: Verzorgen van minderjarige kinderen, benodigde activiteiten

Onderdeel	Activiteit
Verzorgen van minderjarige kinderen 	Was verzorgen Kamers opruimen Eten maken Tasjes school Aankleden Wassen Eten geven Structuur bieden Meer tijd huishoudelijke taken Brengen naar school/crèche Naar bed brengen Afstemming met andere hulp/informele zorg Afstemming/sociaal contact (aankomst, vertrek, administratie, contact met cliënt)